

KUKKIVAT

WYK. rija

Disguoosi

BAZAR

ELINNA
ANNOLA
KUNNES
KUKKIVAT
PUUT

Romaanissa on käytetty sitaatteja
Lauri Viidan runoista Luominen, Mylly ja Onni.

© Elina Annola ja Bazar Kustannus 2022

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

ISBN 978-952-376-369-2

Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale
Painettu EU:ssa

Lettipäiselle tytölle,
sukupolville
omenapuiden alla

*Kuohujen keskellä tyynesti astu,
et sinä uppoa, et sinä kastu.*

LAURI VIITA

I

Käytävällä kulki valo. Ovi sulkeutui. Askeleet kaikuivat portaissa, kerroksesta toiseen, alas, pois. Tavalliset askeleet, eivät vihaiset tai pettyneet, eivät surullisetkaan. Yhdessä he olivat päättäneet, kaikki oli kulunut loppuun. Talo humisi hiljaa.

Tammiviiluisen oven puun syyt tuntuivat kädessä karheilta, niitä Emilia silitti ja katseli ovisilmästä tyhjää rappukäytävää, kunnes valot sammuiivat.

Tuomas oli poissa.

Emilia seiso i eteisessä ja odotti itkua. Hän avasi eteisen kaapin, tyhjät henkarit helähtivät toisiaan vasten, kenkärivistössä ammotti koloja kuin irti revittyjä hampaita, ylähyllyltä puuttui sininen reppu. Sitä Tuomas oli tullut hakemaan ja luvannut viedä samalla loputkin tavaransa. Mitä Tuomas repulla teki, minne aikoi matkustaa, kenen kanssa, kun kesä oli kauneimmillaan, vielä nuori ja haalean vihreä. Se ei kuulunut enää Emilialle.

Hänen olisi pitänyt itkeä ja takertua muistoihin, jotka vielä hetken leijuivat heidän välillään, niin että hän saattoi muistaa miehen läpikotaisin.

Mutta itkun tilalla kyti ilo. Pieni kipinä, joka loimotti tyhyyden läpi, vähä vähältä voimistui ja valtasi sydänalaa. Samalla tavalla kuin kesän kynnyksellä koulun autioille käytäville laskeutunut haikeus taipuu riemun alle. Kun koittaa vapaus.

Nähdään, Tuomas oli heilauttanut kättään niin kuin aikois i palata, tunnin päästä, illalla, jonakin toisena päivänä.

Nähdään, Emilia oli vastannut. Nähdään jossakin toisessa ajassa, sattumalta kaupan kassajonossa, Erottajan baaritiskillä, jos Emilia sinne eksyisi. Vappuna Kaivopuistossa, toisenlaisiksi muuttuneina.

Vaatteet roikkuivat kaapissa värijärjestyksessä, housut ja hameet vasemmalla, villatakit ja puserot keskellä, ohutolkaimiset topit reunimmaisina oikealla, kuten Marie Kondo valkoisessa kirjassaan opetti. Tuodakseen iloa vaatteiden piti muodostaa vasemmalta oikealle nouseva linja, joka keveni ja vaaleni ylöspäin. Typerää. Emilia selasi vaatteita tuloksetta.

Musta mekko oli liian vartalonmyötäinen ja hieno. Seepianväristä silkkihametta piti varoa, kukaan ei käyttänyt farkkuja, jotka olivat vyötäröstä liian tiukat. Kapeiden housujen tuli sujahtaa jalkaan vaivattomasti, näyttää mukavilta ja rennoilta, luottovaatekappaleilta.

Tummansininen paitapusero, jossa oli pieniä valkoisia kukkia ja kiiltävät napit, mustavalkoinen viskoositoppi ja vaaleanpunainen vekkihame, nahkahame, samettihame ja maksihame, joka oli maksanut monta sataa. Emilia riuhtaisi vaatteet irti henkareistaan ja heitti kasaksi sängylle.

Eivät ne kelvanneet, ne kuuluivat entiseen.

Tuomaksen silmissä oli viipynyt ikävä. Hän oli vilkaissut Emilian punaisia huulia kulmiensa alta vaivihkaa, ehkä aikonut udella, oliko Emilia menossa jonnekin. Tuomas oli epäröinyt kynnyksellä, odottanut vastausta kaikkiin niihin kysymyksiin, joita ei saanut kysytyksi.

Emilia poimi vaateröykkiöstä mustavalkoisen mekon ja sujautti sen ylleen, varoi tahraamasta kaulukseen huulipunaa. Kello oli jo paljon.

Kuohuviinipullon korkki pokshti juhlallisesti, karisti Emilian harteilta painon. Vanha elämä oli jäänyt rapun hämäärään,

kulkeutunut kaikuvien askelten mukana pois. Kymmenen haaleaa vuotta, Tuomas sai viedä ne mukanaan, kätkeä muistoihinsa ja hoivata kuin kalleimpaansa, jos niin halusi. Emilia ei niitä enää tarvinnut.

Kuplat tempoilivat lasissa vallattomina ylöspäin, uuteen. Emilia asetti lasin parvekkeen kaiteelle ja katseli, miten ilta-aurinko sai meren välkyttämään tiiliseinällä oranssia loimuaan.

Vääränlainen lasi, liian paksu, liian matala, tavallinen juomalasi niin kuin kuului. Huolimattomasti valittu, tahallaan. Aurinko ja kimaltava meri. Juoma, jonka väri oli ohutta ja kevyttä, läpikuultavaa kultaa. Julkaisusta tulisi oikeanlainen.

Emilia oli oppinut, millaiset asetukset kuvankäsittelyohjelmasta tuli valita, jos halusi feediinsä lempeää tulta, kepeyttä, iltaruskoa ja aamunkajoa, kalliolla ruskeiksi paahtuneita käsivarsia ja hiuksia, jotka tuoksuivat halvalta omenankukkashampoolta ja siltä, että joku poltti pilveä. Ystäviä ja ympäriinsä pirskovaa rakkautta, suin päin hullaannuttavaa paloa, unohtumattomiksi luultuja hetkiä. Naurua. Hetkiä, joista riitti kerrottavaa. Mahdollisuuksia, aina vain mahdollisuuksia.

Tästä eteenpäin kaikki Emilian kuvat olisivat sellaisia, onnellisia. *Uusi alku*, Emilia kirjoitti ja julkaisi kuvan.

Hän vilkaisi kelloa, kiirehti keittiöön ja nosti kaapista pöydälle toisenkin liian matalan lasin, odottamaan. Kristalliset kuohuviinipikarit saivat pölyttyä pahvipakkauksissaan.

Minne he tänään menisivät, ehkä Linnanmäen kallioille katsomaan, miten aurinko lasi värikkäiden kerrostalojen ja hiljalleen rakentuvan ostoskeskuksen taakse. Ehkä Mustikka-maalle piknikille, joku soittaisi kitaraa, joku juoksisi kirkuen uimaan, olisiko se Emilia, niinkö lämmintä vesi jo oli. Kahdestaan jonnekin juhlimaan uudenlaista vapautta ja myöhemmin Siltaseen, jonka terassilla muut jo istuisivat. Ehkä he olisivat koko illan kahdestaan, ei Emilian sitä tarvinnut tietää.

Tästä alkoi kesä, ensimmäistä kertaa. Tästä alkoi kaikki.

Jere oli myöhässä muttei muistanut pahoitella. Sen sijaan hän halasi heti kynnyksellä, astahti sitten arvioivasti askeleen taaksepäin. Sä oot kaunis, hän sanoi ja veti Emilian uudestaan lähemmäs, hypisteli mekon olkainta, ehkä palasi sinne minne Emiliakin, kevääseen.

Emilia vastasi Jeren suudelmaan.

Musta pilkkumekko oli sama kuin maaliskuussa Mascotin karaokebileissä, joissa Jere oli esitellyt itsensä ja kysynyt, tahtoiko Emilia pelata Fortunaa. Myöhemmin jatkoilla he istuivat kahdestaan pienessä keittokomerossa ja joivat makeaa viiniä. Olohuoneesta kantautuvan puheensorinan yli Jere kertoi Emilialle, miten sota-aikana puutuolien liitokset oli tehty maidosta sekoitetulla kaseiiniliimalla, jota oli nykyään vaikea hioa pois. Emilia näki mielessään mummon ja papan nuorena, laittamassa punaiseen tupaan ensimmäistä yhteistä kotiaan. Hän hymyili Jerelle ja kuunteli, miten Jere maalaisi keittiössä nököttävistä Fanetteista metsänvihreät tai käyttäisi alkuperäisiä värejä, mustaa ja pähkinänruskeaa. Hän kuunteli, vaikka humala oli jo ohut, väsymys tummaa samettia ja vaikka puhelimen näytöllä Tuomaksen yksinäiset kysymykset jäivät vaille vastausta. Missä olet, milloin tulet kotiin, Tuomas ei luovuttanut.

Samana yönä Pengerkadun R-kioskin edessä Emilia oli ollut Jeren mielestä kaunis.

He olivat lähteneet eri suuntiin. Jere harppoi torin poikki Vaasankadulle, katosi pastellinväristen kivitalojen sekaan. Emilia jatkoi kohti Kalasataman kelmeinä hohtavia arkkitehtiluomuksia, jotka oli kursittu kokoon betonielementeistä. Emilian kotitalon vierustalla katulamput kumottivat kylmää valoa.

Nyt meri välkehti Jeren kasvoilla.

– Tähän maisemaan ei ikinä kyllästy, hän sanoi ja nojautui parvekkeen kaiteeseen.

Silmäkulmat kääntyivät veikeiksi viiruiksi, kun Jere hymyili, niissä ei näkynyt ryppyjä. Kuplat lasissa sinkosivat itsensä ylös ylös, kevyinä. Jeren lasissa, Emilian.

– Kyllä siihen turtuu.

Emilia ajatteli merta, joka oli tyyni, joka väreili, kuljetti aaltojaan kallioille ja vaahtosi hurjana, myrskystä mustana, tummanharmaana, pian sinisenä, turkoosinvihreänä, auringosta kultaisena. Kallioita hän ajatteli ja ihmisiä, jotka vaelsivat Mustikkamaalle syksyllä ja talvella, keväällä ja kesällä, kesällä he eivät koskaan olleet yksin. Valkoista siltaa, josta piti ottaa kuvia, jonka kaiteisiin saattoi nojata, kun piti pysähtyä ja katsella kaupunkia tai suudella. Sitä, miten valo kulki sillalla, miten se lävisti tiheät verkot, jotka hämähäkit olivat sillan rakenteisiin punoneet. Hohti. Hän ajatteli lokkeja. Ne kaartelivat terävästi, niiden siivet viivistivät vedenpintaa, viilsivät peilityyneen haavoja.

Emilia oli katsonut maisemaa tylsin silmin, viikoista ja kuu-kausista toiseen, nähnyt kolme vuoden kiertokulkua, kaivannut. Maisema oli kuva, johon hän ei kuulunut. Ei, vaikka hän oli monta kertaa pakannut koriin eväitä, kävellyt Tuomaksen käsi-puolessa pitkin valkoista siltaa, hengittänyt suolaista merituulta ja ajatellut olevansa vapaa. Hän oli nauranut, Tuomaksen kanssa ja yksin, nauranut ja odottanut, että kohta, aivan kohta hänet täyttäisi onni ja ymmärrys, rauha. Sillä heillä oli mahdollisuuksia, mittaamaton määrä erilaisia vaihtoehtoja yhdessä illassa ja

viikossa, seuraavassa kesässä ja vuodessa, jos he vain tarttuisivat hetkeen ja niin kuin muutkin juopuisivat toisistaan ja elämästä, nauttisivat, kun olivat vielä nuoria.

Mutta maisema oli kuva, johon Emilia ei kuulunut. Ei ennen kuin nyt.

Aina kun Jere tuli Emilian luokse, hän käveli parvekkeelle ja tahtoi tietää, millainen meri oli tänään.

Ensimmäisen kerran vapun jälkeen, toukokuun toisena päivänä, kun Emilia ja Tuomas olivat jo päättäneet erota. Silti Emilia oli tuntenut syyllisyyttä, kun Jere kulki huoneesta toiseen kahvikuppi kädessään, täytti olohuoneen ja keittiön, kylpyhuoneen ja pienen makuuhuoneen koko olemuksellaan, tuoksullaan ja askeleilla, jotka kuuluivat vieraalle ihmiselle. Ja kun Jere ihasteli merimaisemaa, Emilia kiirehti selittämään, että he olivat asuneet Tuomaksen kanssa vuokralla ja että hän etsi hieman halvempaa asuntoa itselleen, jotta rahat riittäisivät elämiseen. Jeren ei pitänyt saada hänestä vääränlaista kuvaa, liian elitististä. Mutta Jere oli tuskin kuullut, nähnyt vain valkoharjanteiset vihreät aallot ja pienet hiirenkorvat pajunoksissa, joita tuuli kallioilla riuhtoi.

Samaan aikaan Tuomas nosti kuhaa Kuusjärvestä ja avasi belgialaisen vehnäolutpullon, samanlaisen kuin joka lauantai. Hetken Emilia oli halunnut peruuttaa kaiken.

Kun Jere suuteli Emiliaa eteisen Mehiläispesä-valaisimen alla ensimmäistä kertaa, Emilia ajatteli huoneentaulua, jonka Minna oli kirjonut koukeroisin kirjaimin vihreästä ja vaaleanpunaisesta langasta ja ripustanut sänkynsä yläpuolelle. *Elää raiwokkaasti elämän korkea hetki.*

– Mennäänkö?

Emilia havahtui ajatuksistaan. Jere tarttui hänen käteensä, veti pois parvekkeelta, makuuhuoneeseen, olohuoneeseen. Vaate-röykkiö oli unohtunut sängylle, sohvalla lojui kasa lehtiä, tyhjä kuohuviinipullo jäi keskelle keittiönpöytää. Jereä se ei haitannut.

Viiniä oli läikkynyt pöydällekin, Emilia antoi olla. Lääkät saivat tahmaantua, pinttyä auringossa sitkeiksi tahroiksi.

– Minne?

Hän nappasi eteisen penkiltä pienen mustan laukun, vilkaisi peiliin ja yritti siirtää väärälle puolelle jakausta eksyneen kiharan paikoilleen. Jere oli jo ovella.

– Mä haluan näyttää sulle jotain.

Porvoonkadulla lippalakkipäinen mies sitoi ruskean koiran pyörätelineeseen kiinni ja käveli K-marketiin. Koira jäi vinkumaan miehen perään, sen suuri kieli roikkui välillä ulkona.

Jeren käsi lepäsi Emilian hartioilla. Kosketus suli ihoon, valui makeana lämpönä, painoi olkapäällä ja jäi. Toisiin päiviin, viikkoihin ja kesiin, niin Emilia halusi. Jeren käsi hänen hartioillaan. Lastenvaunuja työntävä nainen katsoi heitä, ajatteli pariksi. He olivat kaunis pari.

Kuusukulman kohdalla Jere seisahtui maitokahvinvärisen talon eteen, kaivoi taskustaan avaimen ja väänsi alaoven auki. Emilia kohensi hiuksiaan, ehkä sisällä odottivat uudet ihmiset, bileet ja leppoisa kesäilta. Joku, jolta Jere oli saanut avaimen ja jolle Jere halusi Emilian esitellä. Naisystävä, niinkö Jere nyt sanoisi. Jostain kantautui musiikkia.

Bussimatalla Kalasatamasta Vallilaan Jere oli puhunut valkotukkaisesta töölöläisrouvasta, joka tahtoi vanhan antiikkipöytänsä päälle asennettavan laminaattilevyn, jotta pinta olisi helpompi pyyhkiä. Jere ei ollut suostunut, vaikka nainen oli kaivanut laukustaan setelinipun ja esitellyt rahojaan keskellä verstasta.

Kun Emilia ja Jere olivat kävelleet Konepajan läpi Alppilaan, Jere oli siirtynyt mummosta wieniläistuoleihin, jotka olivat löytyneet Ääniwallin takana sijaitsevan kerrostalon roskalavalta. Ne toimisivat ruokapöydän ympärillä. Ruokapöytä voisi olla

iso, koska tuoleja oli kuusi. Pöydän Jere tekisi itse koivusta tai saarnesta.

Minne se pöytä tulisi, minne me menemme, keitä siellä on, Emilia olisi halunnut tietää, mutta kysymykset eivät sopineet Alppilan kaduille.

Rappukäytävässä tuoksui munkeilta ja tupakalta. Seinissä erotui himmeänä vihreä sahalaitakuvio kermanvalkoisella pohjalla. Maalipinta oli erämaa, joka halkeili kuivuuttaan, levittäytyi yhä kauemmas, ylemmille tasanteille.

Jere tarttui taas Emilian käteen. He nousivat portaita kolmanteen kerrokseen, pysähtyivät konjakinruskealle ovelle, jossa luki Varjonon.

Avain raksahti lukossa. Jere avasi oven, siirtyi sivuun ja ojensi kätensä kohti hämärää, hiljaista eteistä.

– Neiti on hyvä.

– Mitä tämä on?

Jere ei vastannut, virnuili vain ja työnsi Emilian sisälle. Emilia astui kuluneen kynnyksen yli vieraisiin huoneisiin, vieraan asunnon sameaan ilmaan, joka tuoksui muistoilta. Toisten muistoilta. Huoneisto vaikutti tyhjältä. Emilian mielessä välähti ikävä entiseen. Turvaan.

– Jätä kengät jalkaan, tää on sen verran hurjassa kunnossa.

Jeren ääni kuului jostain kauempaa, ikkunat aukesivat rämissen, verhoja siirrettiin sivuun. Asuntoon tulvi valoa.

Emilia käveli suuren olohuoneen läpi, seinii peittivät vaaleanvihreiksi haalistuneet tapetit. Jonkin suuren huonekalun jäljiltä seinässä oli tarkkarajainen tummanvihreä alue, josta aurinko ei ollut ehtinyt nuolla värejä. Sohva ja nojatuolit olivat eri paria, samettisia, raidallisia, kukallisia, kaikki rikkinäisiä ja likaisia. Keskellä lattiaa repsotti Ikean kassillinen epämääräisen näköisiä vuodevaatteita. Oviaukkoja oli liikaa, Emilia ei tiennyt minne ne kaikki johtivat.

– Mitäs sanot?

Jere seisoit keittiön ovella. Emilia näki miehen ohi, miten tiskipöydän vieressä iso ruutulasinainen ikkuna ammotti avonaisesti kuin suuri kita, josta näkyi aurinkoa ja vihreitä puita.

– Mistä?

– Tästä.

Jere levitti kätensä isoksi niin kuin aikoi halata. Emiliaa, asuntoa. Kadulla kolisutti raitiovaunu.

Keittiössä tuuli rapisutti vanhoja sanomalehtiä, joita oli työtasoilla, pöydällä ja lattialla. Astianpesukoneesta puuttui luukku. Yhdelle keittolevyistä oli nostettu punapilkullinen kulho, jonka reunoilla näkyi ruskeita ruoanjämiä. Kissanruokapaketti makasi kyljellään pöydällä, osa nappuloista oli pudonnut ja kierinyt pitkin lattiaa.

– Kenen tämä asunto on? Emilia kysyi ja etsi Jeren katsetta.

Jere pyyhkäisi leveää ikkunalautaa kädellään, istahti ja näytti siltä kuin uppoaisi vihreään kitaan, jossa puiden takana oli aurinko ja K-market. Miehen suupielä näkyi omahyväinen hymy.

– Mun.

Jere sanoi mummoaan mummiiksi, puhui kauniisti, Jerellä ja mummillä oli ollut erityislaatuinen suhde. Ehkä siksi mummi oli tahtonut testamenttiinsa Jeren asunnon perijäksi. Tai siksi, että Jere oli puuseppä ja ainut sukulainen, joka ymmärsi kulu-neita lautalattioita, murtuneita kattorosetteja ja peiliovia, jotka eivät enää painuneet kiinni.

Jere kertoi Emilialle, miten mummin arkkuun oli laitettu rintaneula, jonka keskellä oli punaisia kiviä, ja miten papin sanat eivät tavoittaneet sitä, mitä mummi oli ollut. Vahva ja neuvokas, uuttera maalaisnainen, joka miehensä kuoltua oli ryhtynyt kaupunkilaiseksi. Keltään kyselemättä myi Hankasalmeilta tilan ja muutti Alppilaan loppuelämäkseen. Alkoi kulkea omaa polkuaan, meni Sokokselle töihin, puki rouvia hienoiksi, vähistä

rahoista itseäänkin. Eli. Kasvatti siinä sivussa poikansa, Jeren isän, helsinkiläiseksi, huolehti yliopistoon arkkitehdiksi lukemaan. Hyvästi siunasi ja päivitteli, kun poika halusi aikuisena muuttaa Hankasalmele takaisin.

Jere oli syntynyt Hankasalmele, mutta hän rakasti Helsinkiä niin kuin mummi oli rakastanut. Jere ja mummi olivat samasta puusta, maa heidän jalkojensa alla samaa maata.

Emilia ajatteli omaa mummoaan Pohjanmaalla, mummoa nuorena sodan jälkeen, kantamassa riuskoilla käsivarsillaan ämpärikaupalla lehmille vettä, viskomassa lantaa sontahuoneeseen, nostamassa raskaita meijeritonkkia pukille, kohta jo tuvasa letittämässä varmoin ottein pullalentejä pellille, viskomassa raesokeria päälle. Viskomassa, paiskomassa ja riuhtomassa, pohjalaisella sisulla aina uutta rakentamassa, aina uutta huomista, vaikka joskus eilinen oli murheesta musta, haaleasta surusta harmaa. Havuseppeleet sankarihaudoilla, punaiset veripisarat pikkusiskon nenäliinassa. Me orotimma, notta ne eres lähertääs Ameriikasta kaffia, mummo oli Emilialle kertonut.

Mummon iltarukouksessa Herran varjelus, itsenäisen Suomen puolesta, kaatuneiden, kadonneiden ja palanneiden puolesta. Rakkaiden puolesta. Että saataisiin leipää pöytään, ettei syysmyrsky painaisi ruista lakoon, ettei kävisi halla. Että kaikista pieninkin jaksaisi, kohta jo kävelisi. Ettei Korteahon litakkoon jäisi lehmiä. Ettei kukaan menisi keuhkotautiin, ei enää.

Ettei vaan koto palaas, sitä mummo oli monta kertaa sanonut Emiliallekin. Siipeis suojaan kätke.

Mummo oli muuttanut nuorena tyttönä maakunnasta Järvi-seudulle, perustanut papan kanssa kodin, huolehtinut lapsista, hoitanut eläimet ja eläimille heinät, papan apuna viljapellot, istuttanut monta sataa metriä mansikoita ensin kokeeksi, sitten elannoksi.

Kun lapset olivat kasvaneet aikuisiksi ja punakylkisen talon seinät jo haalistuneet ja ruusukuvioiset tapetit saumoista

rispaantuneet, sisälle ei vieläkään tullut vettä. Pappa rakennutti uuden talon vanhan tuvan viereen, ajatteli valkoisesta puuhuvilasta uudenaikaista kotia mummolle ja itselleen. Ei mummo siellä viihtynyt, äiti oli Emilialle kertonut. Nukkui hädin tuskin muutaman yön, köpsötteli vaivihkaa koivikon poikki punaiseen tupaansa, jossa kaikki oli tuttua. Valkoisesta talosta oli saanut tulla Emilian äidin ja sisarusten kesäpaikka, Emilian lapsuuden kesien huvikumpu. Pappa oli nauranut, että mummo oli niin kuin vanha hevonen, joka palaa aina kotiinsa.

Mummon nauru oli matala ja lämmin, punaisen tuvan huoneissa mustien ja harmaiden ja kullankeltaisten muistojen pesä.

Mummo näyttäisi Jeren mummin korkeissa huoneissa vieraalta, Emilia ajatteli. Liian pieneltä ja lyhyeltä, liian maalaiselta vaaleanruskeine tikkitakkeineen ja emännänmekkoineen, pulleine käsilaukkuineen, jonka uumenista löytyi aina käsin kirjailtuja nenäliinoja ja piparmintunmakuisia kirkkopastilleja.

Ylypiä ihminen, mummo olisi Jeren hienosta kaupunkilaismummista saattanut tuumata.

Jere puhui ja Emilian oli jätettävä mummo, ajateltava taas Jeren mummia korkeissa huoneissa. Hän näki mielessään linnunluisen Seela Sellan, jolla oli punakivinen rintaneula ja Jeren vihreät silmät. Hän näki mummin kulkemassa suurten ruutukunoiden edessä, istumassa tummanpunaisella plyysohvilla lukemassa lehteä, kaatamassa kissannappeja ruokakuppiin, joka aamu ja ilta ruokkimassa kissaa, kunnes nappulat putoilivat pöydälle ja vierivät lattialle, eikä mummi enää osannut välittää.

– Nää sotkut ovat vuokralaisten, Jere sanoi niin kuin olisi kuullut Emilian ajatukset. – Ne muutti viime kuussa Vantaalle.

Jere silitti plyysohvan selkänöjää. Hän käveli ympäri huoneistoa, näki lapsuudestaan muistoja, joista Emilia ei tiennyt mitään. Punaiselle sohvalle oli sulanut suklaajäätelöpuikko, Jere kertoi. Hän sen siihen oli unohtanut ja saanut rangaistukseksi kipaista kioskilta paketillisen kuningatartutuja. He olivat

syöneet ne mummin kanssa kahdestaan. Makuuhuoneen vaatekomerossa tuoksui vieläkin kielohajurvedeltä ja lattia narisi niin kuin se oli aina narissut. Emilia ei viitsinyt sanoa, että vuokralaisilta olisi voinut periä takuuvuokran takaisin. Se olisi kuulostanut äidiltä tai mummolta. Tuomakselta ja kaikelta entiseltä.

Pahas siivos, miten lie eletty, mummo sanoisi ja kurkkisi huoneita uteliaana. Tuomas ja äiti olisivat samaa mieltä, asunto oli läävä. Tuomas ei pitänyt vanhoista taloista, tekniikan tuli olla uutta ja käytännöllistä. Etelä-Haagan asunto oli ollut pieni ja kuuma, Pikku Huopalahdessa häiritsivät naapurit eikä internet koskaan toiminut silloin, kun Tuomas yritti ladata firman tietojärjestelmästä taloyhtiöiden tilejä tarkastettavaksi.

Uusi on aina uusi, äiti ja Tuomas hokivat kilpaa, kun Kalasatamasta oli löytynyt viihtyisä vuokrakaksio. Ensimmäisten viikkojen aikana Emilia oli kaivannut Steniuksentielle ja Kriikunakujalle, mutta Tuomas arveli sen johtuvan vain opiskeluvuosien haikailuista ja siitä, että elämä oli muuttunut valmistumisen ja ensimmäisten haparovien työvuosien jälkeen aikuisemmaksi.

Tuomaksen kanssa Emilia oli ollut aina aikuinen.

– Mä näen meidät täällä, Jere sanoi ja katsoi Emiliaa.

Keskellä olohuoneen lattiaa oli kummallinen maailma, johon paistoi aurinko suurena kullankeltaisena läiskänä ja jossa Jeren vihreistä silmistä saattoi nähdä vuosien taakse. Jeren syli oli lämmin tässä kummallisessa maailmassa, Emilialle uudessa.

– Miten? Emilia osasi vain kysyä, toistella yksinkertaisia ihmetyksen sanoja.

– Nyt on oikea hetki, Jere sanoi.

Mummi oli tarkoittanut, että pojanpoika kunnostaisi asunnon ensin itselleen, joskus ehkä perheelleen. Perintöverot olivat kuitenkin pakottaneet Jeren ottamaan lainaa ja jatkamaan vuokralaisten sopimusta. Muutamassa vuodessa hän oli saanut lainaa kohtuullisesti maksettua, töitä verstaalla riitti.

Sitten kun oikea elämä alkaa

Tästä kesälomasta tulisi uusi, puhdas alku. Emilia saisi unelmiensa parisuhteen, auringonhehkuiset illat Helsingin rantakallioilla, ystävät. Töihin palattuun hän kertoisi kaikesta opettajainhuoneessa, mutta nyt, nyt kesä poreilee suussa, hehkuu mandariinipunaisena hymynä huulilla, syttyy sähähtäen iloa rätiseviksi hetkiksi. Ja kesä jatkuu. Kesä.

Huolettoman lomatunnelman katkaisee äidin puhelinsoitto. Auri-täti on kuollut. Emilia tuskin muistaa omituista Auria, mutta hautajaismatka vie hänet takaisin juurilleen Pohjanmaalle, mummolan mansikkamaille ja Aurin elämään. Liian lähelle. Tapahtumiin, joita eivät edes valtoimenaan kukkivat omenapuut pysty muuttamaan kauniiksi muistoiksi.

